

SOÑEKO CHURIA

I

Erdi illunean arkitzentzan ainbeste aldiz eguzki dizdizariak bete zuan gelacho pollit ura. Choko batian, goitik erortzenziran burtiña ayekiñ erdi estalia, zeguan jarrita oi chiki bat nun gordetzentzan eche artako aingeruchoaren gorpuz biguña, zeñak utzitenzun bakarrik azaltzen arpegi goso bat nun argitaratzenziran gaitz izugarrizko arrek igarotu azeitzen ziozkan miñaren aztarna guztiak. Oiaren onduan, umiaren gurasoak egitenzuten alegin guztia begietatik irten naian purrukatzen ziran malko ayek izkutatziagatik, eta begi ayek ezagutzera ematen zuten, ez zala aspaldian eche artatik negarra asko urrindu. Umiak, erretzenzun berotasun ura ezin sufriturik, ateratzenziton noizik bein besochuak eta amak estaltzen ziozkan berriz berialase, kopeta kiskalgarri artan musu bat utzitenzun eta gero, asbere bati bizia emanaz esaten zion: «*nere semecho maite gizarajoa!* Aurra zegoan gaizki, chit gaizki, baña bere gurasoak ez ziran sinistra mendarotzen.

Sendakiñak, agertuaz atearen ertzean, eramanzun guraso gazte aien biotzetara izugarrizko eresian sartu azi zien esperantza eta bildurraren nasiera bat. Sendakiñak begiratzion umiari, jarri zuen esku gogorra bere kopeta chikiaren gañian, irikizitun burnizko beatz aiekin aurraren begi biguñak eta aingeruaren aitari esanzion:

—¡Antonio... au badijoa!

Aitak jechizitun ainbeste denboratik negardun zeuzkan begiak, ar-

teztu zion semiari begiratasun bat nun zijoan bere amorio guztia eta bere anima osua, ezagutuzun biotza estutzenitzaiola, estutzenitzaiola odolik gabe gelditu arte eta aterazan gelatik. Amak negar egitenzun, desegintzenzan malkoetan: gasua, erotuta bezela, jua eta etortzenzan alde batetik bestera eriotzari semechoaren bizia kendutzeko zerbait, topatugabe, billatuko balu bezela. ¡Au badijoa!... Izugarritzko itzak enzuginetan berriztean, soñu egiten zioten etsaiaren esaera madarikatua izan balitz bezela. Gerturatuzan oira, musu eman zion, bein eta eun al-diz, bere semeari, iltzera dijoan seme bati bakarrik musu ematen zaion bezela, eta umiak, erretzenzun berotasun arreatatik gorrituta zeuzkan masalletan bere amaren malkoaren irristaratzea sentitzean, esnatuzan zegoan lotarkiatik, begiratu zion begi triste eta eder aiekin eta

Amacho,—esanzion—esandu sendakiñak banuala...; jarrikodiazu soñeko berria ¿ez da ala? soñeko churia... Eta zu etorrikozera nerekin eta bueltatukogera azkar aitacho ikustera, ¿ez da ala, amacho?

—Bai, nere semia, bai, zurekin juangoaiz-erantzun zion amak zer esaten zun pensatugabe.

Eta berriroo roitzean sendakiñaren itzak, ustezun, bere erotasunean, garaitu ahal izatea bere semia eramatera zetorren ikusten etzan arerioa, ustezun garaitzea rundu osoa, Jaungoikoa bera, eta gelan bermugituaz orroetzentzun mintzatentzun baño obe: «Ez, ez da juango; nere semia ez da juango... ezin ill lezake... semia neria da, eta bere bizia ere bai... ezdute nere semia eramango bere ama eramaten ezduten bitartian... ez dirate ostuko...»

Eta kupigarritzko ama gaso arrek, bere aingeruaren gorputza ikusten ez zan areriores baten begietatik izkutatu nai izan balu bezela, artuzun besoetan, muñ ematen zion, estutzenzun bere arpegiaren kontra, laztantentzun erateko, amorioz beterik, semearen azken asnasak....

Semiaren ondolik alde egitea beartzan... «¡Neria da, neria da!, orroetzentzun amak eramaten zuten bitartian eta aurraren anima aingeruchoakin zerua edertzeraz egatzen zan denboran, entzun zan echian al-gara bat, auenak eta negarra baño milla aldiz tristeagoa, milla aldiz izugarritzkoagoa...

II

Umia illzan, illzan aingeruak illkoliraken bezela aingeruak bizi balira eta eche baten alaitasuna eta ezkontza baten doaitasuna izan zan gorputzcho ura geldituzan bizirik gabe.. .

Eta jarraituzan egunian, illobi chiki batean arkitzentzan umia berak eskatuzun soñeko churiarekin apainduta.

Eta irichizan gorputz ura eramateko ordua: bere gurasoaren ondolik eraman bearzuten betiko, geiago beñere ez ikusteko.

Aitak, bere semechoa illda ikustean, ez zun ulertzen nola alako gaitz izugarrizkoaren aurrean, mundua ez zan ondutzen, nola zuatzak ez ziran milla pusketan chikitzen, nola ez zan eguzkia illuntzen... ez zun ulertzen nola ikaragarritzko ekaitz batek bere turmoi eta chimista suzkoarekin ez zun eun zatitan puskatzen gure lur negargarri au... ¡Illzan semia eta mundua oraindik bizizan!

Amak, azkenengo aldiz begiratzian bere sabeleko puska eta bere odoleko odola izan zanari; eguzkia bezin ederrak izanziran begi aiek ikustean; umearen ezpañetan ikustean farrechoa, anibeste aldiz bere musuakin deseginzion farrecho ura; begiratzian nola aurraren bularra-
ren gañian beatz chikiak lturutzetuta lora pollit bat edukitzenzuten, orduan sinistuzun semechoa ill zala, ostu ziotela. Orduan konturaturazun biotza atera naian zeukala, sentizun kopetan izugarritzko pisua, estutu zitun ortzak, okertuzitun begiak eta burua eskuakin indarrez estutuaz, erorizan bere semearen gorputzaren gañean geiago ez alchatzeko...

Orrela kunplituzan umiak opa zuana. Zijoan soñeko churiakin eta amarenlaguntasunian.

Baña ez ziran aitacho ikustera etorriko; au, munduan sobre zeguala sinisturik, laister aien billa joangozan.

GREGORIO MUJICA-KOA.

Ondarribian 1906-garren urteko Abostuan.

